

YLIOPISTOTENTTI - UNIVERSITY EXAM

Opiskelijan nimi / Student name:	Opiskelijanumero / Student number:
---	---

Opettaja täyttää / Lecturer fills in:

Opintojakson koodi and nimi / The code and the name of the course: 724105P Johdon laskentatoimi (sivuaineopiskelijat ja avoin yo)		
Tiedekunta / Faculty: Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu / Oulu Business School		
Tentin pvm / Date of exam: 1.6.2017	Tentin kesto tunteina / Exam in hours: 3	
Tentin nro / No. of the exam: 1. uusinta	Opintopistemäärä / Credit units: 5	
Tentaattori(t) / Examiner(s): Janne Järvinen, Marjo Väisänen	Sisäinen postios. / Internal address: 6 OyKKK	
Sallitut apuvälineet / The devices allowed in the exam: ☒ Nelilaskin / Standard calculator ☒ Funktiolaskin / Scientific calculator ☐ Ohjelmoitava laskin / Programmable calculator ☐ Muu materiaali, tarkennettu alla / Other material, specified below:		
Tenttiin vastaaminen / Please answer the questions: ☒ Suomeksi / in Finnish ☐ Englanniksi / in English Suomenkielisessä tutkinto-ohjelmassa olevalla opiskelijalla on oikeus käyttää arvioitavassa opintosuorituksessa suomen kieltä, vaikka opintojakson opetuskieli olisi englanti. Tämä ei koske vieraan kielen opintoja. (Kts. <u>Koulutuksen johtosääntö 18 §</u>) In a Finnish degree programme a student has a right to use Finnish language for their study attainment, even though the language of instruction is English, (excluding language studies) even when the language of instruction is other than Finnish. (See the <u>Education Regulations 18 §</u>)		
Kysymyspaperi on palautettava / Paper with exam questions must be returned: ☐ Kyllä / Yes ☒ Ei / No		

Tentissä on viisi samanarvoista kysymystä (max 30p). Monivalintakysymyksessä (tehtävä 1) on vain yksi oikea vaihtoehto per kohta. Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, väärästä -0.5 pistettä, ja vastaamatta jättämisestä 0. Tehtävän minimipistemäärä on 0.

Vastaa esseekysymyksiin käyttäen *täydellisiä virkkeitä* (ei ranskalaisia viivoja tms.).

Laskut tulee esittää siten, että niistä voidaan todeta, miten lopputulokseen päädyttiin (välivaiheet näkyville). Tehtävissä on annettu laskupohjia - älä kuitenkaan kirjoita kysymyspaperiin, vaan esitä lasku vastauspaperilla (tarvittaessa miinuspisteitä jos ohjetta ei noudateta).

Menestystä !

1) Valitse monivalintatehtävistä 1.1-1.6. lähinnä oikea vastaus (vain yksi oikea vaihtoehto - vastaa erilliselle vastauspaperille).

1.1 Koskien täyskatteellista varaston arvostusta teollisessa valmistusyrityksessä

- a) Täyskatteellinen menetelmä sisällyttää varaston arvoon tuotteen koko kustannusrakenteen (kaikki kustannukset)
- b) Voi johtaa tilanteeseen, missä raportoitu tulos kasvaa, vaikka myynti pienenee
- c) Periodikustannukset (kulut) sisältävät tässä tapauksessa kaikki tuotannon kiinteät yleiskustannukset.
- d) Oman pääoman kustannukset sisällytetään varaston arvoon.

1.2 Uponneet kustannukset:

- a) tarkoittavat kiinteitä kustannuksia, jotka eivät muutu tuotantomäärän funktiona
- b) eivät ole relevantteja kun tehdään tulevaisuutta koskevia päätöksiä
- c) liittyvät tulevaisuuteen ja ovat siten ennusteita
- d) ovat resursseja, jotka on menetetty kun on valittu yksi toimintavaihtoehto toisen sijasta.

1.3 Liittyen varaston arvostusmenetelmään:

- a) LIFO –menetelmässä varastossa pisimpään ollut tuote katsotaan ensimmäisenä käytetyksi.
- b) Yrityksen tulee käyttää varastossa olevan artikkelin yksilöivää seurantaa varaston arvostuksessa aina kun sen on mahdollista.
- c) Kirjanpitolaki edellyttää standardikustannusten käyttöä, jos ei muuta osoita
- d) pienyritykset käyttävät usein FIFO:a tai painotettua keskihintaa kirjanpidossa ja laskevat kustannuslaskennassaan materiaalikustannukset samalla periaatteella.

1.4 Kustannus/kannattavuuslaskelmien pääomaveloitus

- a) on liiketapahtuma, jolloin kirjanpidon kulutosite kelpaa usein sellaisenaan kustannukseksi
- b) on laskentatapa, jota käytetään yleisesti etenkin pienyrityksissä
- c) on pääteltävissä yrityksen lainasopimuksista
- d) perustuu vaihtoehtoiskustannuksen käsitteeseen

1.5 Portaittainen (vasemmalta oikealle) vyörytys:

- a) Johtaa tukifunktion sisäiseen voittoon (ylijäämään) tai tappioon (alijäämään)
- b) Johtaa tukipalvelun käyttäjän kannalta helposti ennakoitavaan tulokseen, vaikka kustannuspaikkojen välisissä suhteissa olisikin muutoksia
- c) On mahdollista tehdä jälkikäteen ja suhteellisen pienin kustannuksin
- d) Mahdollistaa toisiaan palvelevien funktioiden keskinäisen resurssikäytön tarkan huomioimisen

1.6 Liittyen kustannusten relevanttiuteen eri päätöksentekotilanteissa:

- a) Tuotantovälineiden uusimispäätöksissä niiden kirjanpitoarvoa voidaan useimmiten pitää relevanttina kustannuksena
- b) Jos materiaali on päätöksentekohetkellä varastossa, sitä voidaan yleensä pitää uponneena kustannuksena, jolloin vain sen jälleenhankinta on relevantti kustannus päätöksenteossa.
- c) Ulkoistamispäätöksessä yrityksen kiinteän kapasiteetin käyttöasteen muutos ei yleensä ole päätöksenteon kannalta relevantti tekijä, koska vapautuneella kapasiteetilla ei ole vaihtoehtoisista kustannuksista.
- d) Tuotantokapeikossa päätöksenteon kannalta relevantti kustannus on tuotteen omakustannusarvo, joka suhteutetaan tuotantoa rajoittavaan tekijään (esim. konetunnit).

2) Jakamattomien yhteiskustannusten / yhtenäiskustannusten (joint cost) kohdistamisesta yksittäiselle tuotteelle

- a) Minkälaisessa ympäristössä yhteiskustannuksia tyypillisesti ilmenee? Mikä olisi esimerkki-yritys? (1 p)
- b) Mitä tarkoitetaan tässä yhteydessä tuotannon eroamiskohdalla (split-off point)? (1p)
- c) Mitä tarkoitetaan sivutuotteella ja miten ne tulisi käsitellä tässä yhteydessä? (1p)
- d) Minkälaisilla menetelmillä yhteiskustannuksia voidaan kohdistaa tuotteille (Drury)? (3p)

3) Lisäyslaskenta teollisuusyrityksessä

- a) Piirrä yksinkertainen kaavio lisäyslaskennan kulusta
- b) Olettaen että yleiskustannuslisiä on enemmän kuin yksi, anna esimerkki siitä mitä nämä voisivat olla ja miten ne tyypillisesti lasketaan?
- c) Selitä, miten lisäyslaskentaa käyttävä valmistusyritys selvittää keskeneräisen tuotannon arvon kustannuslisiä käyttäen.
- d) Miksi yrityksissä käytetään usein ennakkoon laskettuja yk-lisiä? Mitä tästä seuraa jälkilaskennan kannalta?

(6p)

